

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

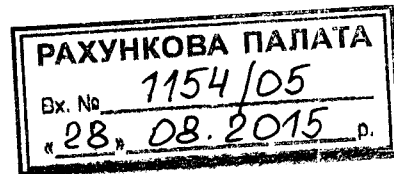
(Мінприроди України)

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, Київ, 03035; тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-64;
факс: (044) 206-31-07; E-mail: secretar@menr.gov.ua; Код ЄДРПОУ 37552996

№ _____
на № _____

Рахункова палата України

Щодо результатів аудиту
Рахункової палати України

На виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України В.М. Вощевського від 14.07.2015 № 28851/1/1-15 Міністерство екології та природних ресурсів України спільно з Міністерством фінансів України, Міністерством закордонних справ України, Державним агентством водних ресурсів України, Львівською та Волинською обласними державними адміністраціями розглянуло результати аудиту виконання рекомендацій Рахункової палати щодо захисту від забруднення вод басейну річки Західний Буг та повідомляє.

Згідно з Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), Україна зобов'язується поступово наблизити своє законодавство до законодавства ЄС у встановлені строки з дати набрання чинності Угоди.

Зокрема, з метою виконання вимог Директиви № 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики, зі змінами і доповненнями, встановленими Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС на Україну покладаються такі зобов'язання:

прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу (органів) – протягом 3 років з дати набрання чинності цією Угодою;

закріплення на законодавчому рівні визначення одиниці гідрографічного районування території країни – протягом 3 років з дати набрання чинності цією Угодою;

розроблення положення про басейнове управління з покладенням на нього функцій, передбачених ст. 3 Директиви – протягом 3 років з дати набрання чинності цією Угодою;

визначення районів річкових басейнів та створення механізмів управління міжнародними річками, озерами та прибережними водами (ст. 3 Директиви) – протягом 6 років з дати набрання чинності цією Угодою;

м2 Мінприроди
№5/3-8/10160-15 від 19.08.2015

0029330

№1154/05 від 28.08.2015

аналіз характеристик районів річкових басейнів – протягом 6 років з дати набрання чинності цією Угодою;

запровадження програм моніторингу якості води – протягом 6 років з дати набрання чинності цією Угодою;

підготовка планів управління басейнами річок, проведення консультацій з громадськістю та публікація цих планів – протягом 10 років з дати набрання чинності цією Угодою.

Мінприроди спільно з Держводагентством підготовлено проект Закону України «Про внесення змін деяких законодавчих актів» у частині змін до Водного кодексу України щодо впровадження інтегрованих підходів в управління водними ресурсами за басейновим принципом. На сьогодні законопроект знаходиться на погодженні. Після погодження та за результатами правової експертизи зазначений проект відповідно до встановленої процедури буде внесено на розгляд до Кабінету Міністрів України.

Законопроектом передбачається врегулювати такі основні питання як: визначення басейнового принципу управління, запровадження гідрографічного і водогосподарського районування території України для розробки планів управління річкових басейнів, введення поняття «План управління річковим басейном» тощо.

Наказом Мінприроди від 17.10.2014 № 326 створено Робочу групу з питань якості води та утворення водними ресурсами.

Наказом Держводагентства від 06.03.2015 № 26 створено робочу групу з питань розроблення пропозицій щодо імплементації директиви і наразі відпрацьовані основні терміни і визначення.

З метою оптимізації державної системи моніторингу, згідно з рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 25 квітня 2013 року «Про комплекс заходів щодо вдосконалення проведення моніторингу довкілля та державного регулювання у сфері поводження з відходами в Україні», уведеного в дію Указом Президента України від 18 жовтня 2013 року № 572, Міністерством екології та природних ресурсів розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування державної системи моніторингу довкілля». Концепцією передбачено приведення системи моніторингу довкілля у відповідність до вимог законодавства ЄС. Після погодження зазначений проект відповідно до встановленої процедури буде внесено на розгляд до Кабінету Міністрів України.

Крім того, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 371-р схвалено, серед інших, розроблені Мінприроди плани імплементації:

Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2000 р. про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики із змінами та доповненнями, внесеними Рішенням 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС;

Директиви Ради 91/676/ЄЕС від 12 грудня 1991 р. про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел, із змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003;

Директиви 2008/56/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 17 червня 2008 р. про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері екологічної політики щодо морського середовища (Рамкова Директива морської стратегії) має забезпечити створення системи моніторингу вод згідно з сучасними вимогами встановленими для моніторингу вод у країнах ЄС.

На даний час на постійній основі Держводагентством ведеться робота з удосконалення проведення спостережень за станом поверхневих вод. З метою оптимізації мережі спостережень наказом Держводагентства від 10.02.2015 № 14 затверджено Програму державного моніторингу довкілля у частині проведення Держводагентством радіологічних і гідрохімічних спостережень за станом поверхневих вод у контрольних створах.

Крім того, у Держводагентстві ведеться робота щодо удосконалення системи моніторингу довкілля шляхом впровадження новітніх геоінформаційних технологій.

Щодо призначення уповноважених Уряду з питань прикордонних вод з Республікою Польща та Республікою Білорусь, повідомляємо, що з метою реалізації положень двосторонніх міжнародних угод про співробітництво з питань водного господарства на прикордонних водах Держводагентством розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1347». У проекті запропоновано тимчасово, до призначення в установленому порядку Голови Державного агентства водних ресурсів України та його заступників, покласти обов'язки уповноважених Уряду України з виконання кожної з угод на їх заступників.

Після погодження та за результатами правової експертизи зазначений проект акта буде внесено на розгляд до Кабінету Міністрів України в установленому законодавством порядку.

Держводагентством проаналізовано причини та наслідки невиконання першочергових природоохоронних заходів у межах басейну річки Західний Буг.

Зазначаємо. Основною причиною невиконання першочергових природоохоронних заходів є недофінансування за бюджетними програмами КПКВК 2407070 «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь» та КПКВК 2407080 «Комплексний протипаводковий захист в басейні р. Тиса у Закарпатській області» видатків, передбачених державними цільовими програмами, зокрема Загальнодержавною цільовою програмою розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року, затвердженою Законом України від 24 травня 2012 року № 4836-VI.

Так, у 2012-2014 роках, при потребі коштів на здійснення природоохоронних заходів відповідно до державних цільових програм у сумі 1384,3 млн. грн., у Державному бюджеті було передбачено видатки у сумі 634 млн. грн., а фактично виділено 366,1 млн. грн., тобто 26% від потреби.

Ще складніша ситуація у 2015 році, коли при передбачених Загальнодержавною цільовою програмою розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року видатках у сумі 557,4 млн. грн., Державним бюджетом передбачено лише 78,4 млн. грн., або 14% запланованого.

Під час формування прогнозних обсягів видатків на 2016 рік, Держводагентство листом від 23.04.2015 № 2339/12/11-15 подано запит щодо потреби у коштах для здійснення природоохоронних заходів у сумі 636,77 млн. гривень, що відповідає показнику, передбаченому Загальнодержавною програмою. У разі виділення зазначеної суми, протипаводкові заходи в межах басейну річки Західний Буг, передбачені Програмою, будуть реалізовані.

Разам з тим, Мінприроди повідомляє наступне.

Згідно з чинним законодавством планування та фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища здійснюється в рамках державних цільових програм за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, фондів охорони навколишнього природного середовища, добровільних внесків та інших коштів.

Міністерство вживає заходів щодо забезпечення в повному обсязі виконання природоохоронних заходів, що передбачені планами на відповідні роки. Зокрема, під час формування, затвердження та погодження в установленому порядку Плану природоохоронних заходів на відповідні роки та 2015 рік, в першу чергу передбачається погашення кредиторської заборгованості за фактично виконані роботи на об'єктах у минулих роках; продовження виконання заходів, розпочатих та незавершених у минулих роках за рахунок коштів передбачених Законом України «Про Державний бюджет України на 2015 рік». Це дозволить завершити та ввести в експлуатацію природоохоронні об'єкти, таким чином запобігаючи забрудненню поверхневих та підземних вод річкових та морських басейнів, у тому числі Західного Бугу.

Крім того, у рамках реформи місцевого самоврядування і територіальної організації влади, Законом України від 28.12.2014 № 79-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» внесено зміни до Бюджетного кодексу України у частині реформ міжбюджетних відносин, які передбачають перерозподіл завдань, повноважень і ресурсів на національному, регіональному та місцевому рівнях, підвищення фінансової самостійності місцевих бюджетів, зміцнення матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування.

У результаті таких змін ліквідовано Державний та місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища. При цьому зарахування

екологічного податку до загального фонду втрачає одну з основних своїх функцій – цільову, зокрема спрямування цих коштів у повному обсязі на фінансування екологічних проблем.

Разом з тим зазначаємо, що на сьогодні повноваження передані у рамках децентралізації, не дають змогу повністю в цілому реалізовувати державну політику щодо забезпечення фінансування природоохоронних заходів за рахунок коштів від сплати екологічного податку, так як через адміністративно-територіальний поділ кожна область отримала можливість виконувати завдання і повноваження суто у рамках своїх територіальних меж.

Міністерством, з метою відновлення функціонування Державного та місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища як спеціальних фондів у складі державного та місцевих бюджетів, а також поновлення надходження коштів від сплати екологічного податку до зазначених спеціальних фондів і використання їх виключно на природоохоронні заходи розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо включення екологічного податку до складу доходів спеціального фонду державного та місцевих бюджетів)».

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи підтримав позицію міністерства.

Прийняття законопроекту забезпечить спрямування у повному обсязі коштів від сплати екологічного податку на реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Внаслідок сталого здійснення природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів, буде попереджено, зменшено та ліквідовано забруднення навколишнього природного середовища.

Крім того інформуємо, що на сьогодні з метою зменшення забруднення вод басейну річки Західний Буг здійснюється фінансування заходів в рамках регіональних програм. Так до плану природоохоронних заходів за бюджетною програмою КПКВК 2401270 «Здійснення природоохоронних заходів» на 2015 рік (загальний фонд державного бюджету) включено «Будівництво каналізаційної мережі в м. Глиняни Золочівського району Львівської області» у обсязі 13383,642 тис. гривень.

Станом на сьогодні план затверджено та погоджено Міністерством фінансів.

За результатами аудиту виконання рекомендацій Рахункової палати щодо захисту від забруднення вод басейну річки Західний Буг та з метою зменшення кількістю зворотних вод і забруднюючих речовин, що скидаються у водні об'єкти басейну р. Західний Буг Мінприроди листом від 22.07.2015 № 5/3-8/8891-15 звернулось до Львівської та Волинської обласних державних адміністрацій. Отримані пропозиції про необхідні заходи для захисту від забруднення вод басейну річки Західний Буг, перелік потенційно можливих забруднювачів басейну річки Західний Буг наразі

опрацьовується міністерством, що буде враховано у плановій, поточній роботі міністерства.

Стосовно вжиття заходів щодо усунення ризиків втрати території України на прикордонній ділянці з Республікою Польща інформуємо. Враховуючи, що водна частина кордону проходить по серединній лінії водного плеса річки Західний Буг, яке характеризується значною звивистістю, відбувається процес берегової ерозії. Нараховується 29 ділянок, де можлива зміна русла Західного Бугу з відторгненням земель, загальною площею близько 5284 га. За даними спостережень, внаслідок руйнування берегів вже відбулося відторгнення земель території України площею 98,5 га.

У 2013 році Волинським облводресурсів та проектно-вишукувальним інститутом «Волиньводпроект», спираючись на космічні знімки, отримані в рамках міжнародного проекту «Розбудова польсько-білорусько-української водної політики в басейні річки Західний Буг», були визначені пріоритетні ділянки щодо проведення робіт з берегоукріплення.

З метою вжиття заходів щодо усунення ризиків втрати території на прикордонній ділянці з Республікою Польща Держводагентством надані пропозиції до Концепції Державної цільової правоохоронної програми «Облаштування та реконструкція державного кордону на період до 2020 року», у якій передбачено розчистку 50 км русла Західного Бугу та облаштування 12,2 км берегоукріплення. Джерелами фінансування заходів передбачається – міжнародна технічна допомога, державний та місцевий бюджети.

Також Волинською обласною державною адміністрацією підготовлені пропозиції до проекту Державної цільової програми «Облаштування та реконструкція державного кордону на період до 2020 року» щодо виділення коштів державного бюджету на берегоукріплювальні заходи. Обсяг коштів необхідних для закріплення 29 потенційно-небезпечних ділянок українського берега річки Західний Буг складає близько 215 млн. гривень в цінах 2015 року.

Щодо впровадження напрацювань у рамках проекту «Розбудова польсько-білорусько-української водної політики в басейні Бугу», то після завершення проекту на основі погоджених рекомендацій Західно-Бузьким басейновим управлінням водних ресурсів було розроблено типологію поверхневих водних об'єктів басейну Західного Бугу.

Крім того, розроблена гідрографічна карта басейну, яка стала основою для подальшої розробки геоінформаційної системи басейну Західного Бугу.

На сьогодні міжнародна діяльність у басейні р. Західний Буг здійснюється за такими напрямками:

участь у робочих групах та комісіях по співробітництву на транскордонних водах з Республіками Польща і Білорусь у галузі спільного

використання водних ресурсів;

розвиток та розширення співробітництва із водогосподарськими та природоохоронними організаціями інших держав (співпраця з Регіональним управлінням водного господарства в м. Варшава);

участь у міжнародних проектах екологічного спрямування;

участь у міжнародних басейнових організаціях (INBO);

участь у роботі українсько-польської Робочої групи з питань планування прикордонних вод (групи ПЛ) у рамках українсько-польської Комісії з питань прикордонних вод, де вирішуються питання управління водними ресурсами на міжнародному рівні;

участь у роботі українсько-білоруської Робочої групи з питань експлуатації Білоозерської водоживильної системи Дніпро-Бузького каналу.

Заступник Міністра –
керівник апарату

С.Л. Коломієць